

ՁՕՆ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏԱԿԱՆ⁽¹⁾

Ի Յարգամս (1701-1901) Երկիրիւրամեայ փառաշուք
Յորելինի Հայ-ազգայոյ Միիթարեամ Ուխտից Սուրբ
Ղազարու որ ի Վիճիտիկ և Սուրբ Աստուածանի որ
ի Վիճիտ, Ի Նոր-Ջուղա 1901:

Ա.

Այն ինչ վաղ քաջ ընդ-սուաւօտն ի լուսանալ նորոգ դարուս,
Արեգ-Փեքոս բանայր յերկնից զաղխեալ դըրունս երկրագնդին.
Վառ արշալոյս Ոսկեփաղիկն ճագէր անդուստ յԱրեւելից
Հառագայեմել մինչ յԱրեւմուտս լուսահանանչ պայծառուկեանս,
Անդ ծիածանն երվնագունեղ վաղ հաշտարարն Ազգի մարդկան
կամար կապեալ սուրբ Ղազարուն ըզկղեկաւ Միաբանից,
Ուր գեղապանծ Դշնոցն չքնաղ Աբրեան ծովուն ծիծաղսխիտ,
Հեմ առեալ քայլէր յուշիկ անդ ի յափունս դարարագուարն.
Մինչ ծաղկալից հովիտք մարմանդ ք հոտ բուլէին զամբոսական
Դարաստ շքեղ չքնաղատիկ կազմեալ անդէն ծօնի Հայոց
Բազմաբերուն ևւ ուռ-նայից մըտահարուստ զարգացունեան:

Բ.

Ձի՛նչ տեսիլ հոգեզնայուն գրաւեն արանց զակննորդս,
Քանի՞ն մնայք եւ հրապոյրք դիւթեն ըզմիտս զհոգիս ի սքանչ-
Արծաթածղին ծագեալ վարսամ ի ճննդսովայրն անդ ի Սիբաստ.
Լոյս հահանչէ արփիափայլ յերկրէն Հայոց յիտալիա,
Ի Վնիսեսան կղզեակ փոքրիկ ի հանգրուանն Սուրբ Ղազարու.
Ուր Սրբանեալ կահառք Հարանց Հայ-Սթեփան լուսակմբին
Լի արգաստօք երկանց վրսեմ Հայ-ազգայոյս Օրինեալ Ուխտին,
Ջոսկեղինիկն հնգեղարեան փառազարդեալ գլխաւասակ
Երկ-հարիւրեակ Յորելինիւ պսակ բոլորել գեղապահոյց
Շուրջ զԱրծաթանն երբանկափառ Մեծ Աքբահօր Մլխիմարայ,
Բազմարդիւն հիւնասրբին իւրոյ Ուխտին ազգապարծանք.
Եւ գրական Տիւս-հանդիսից ուսումնապետն հրեւտորաց,
Ջերմ լուսաստեղք փառանշոյլք հառագայեմեալ զՀայագնեօք.
Պարծանք արի ազգիս Հայկեսն հանդիսանան անդ յԱրեւմուտս
Արծանագով գնահատունեանց արանց վեհից արծանացեալ:

(1) Արծաթածղար Պարոն Սարգիս Բ. Երզնկայեան, Ի Մանչեսթր. — «Ես ցտանեւերք
ամօք յառաջ երկասիրեալ յորինեալ էի ուղերձ իմն երախտագիտական ուղղելի առ Ազգայոյս Միա-
բանութիւն Միիթարեան, սակայն անաշոյղ գտայ ի պատեն առթին ընծայելոյ ի լոյս»:

«Արդ՝ ըստ որում արդէն լրացեալ է ութսնամեայ տարեգովք բազմավէպ բազմարդիւն հան-
դիսին՝ սովաւ բարեպատեն առիթ ներկայանալ ինձ շնորհիւ Զեր ուղղել զօրինակ մի յիշեալ
աշխատասիրութեանս, ուստի խնդրեմ եթէ հանելի լիցի Զեզ, զպատենն նորին գաղափարեալ
պահել առ Զեզ եւ զհսկականն շնորհել յղել առ Պատուարժան Խմբագրութիւն և Բազմավէպին
ի շնորհաւորութիւն Ութսնամեայ Յորելինական Տարեդարձի Հանդիսի Ամազդին:

Ի Նոր-Ջուղա 1924

Գեղոօր Գ. Մ. ՋՕԶՄԱՎԷԱՍ

Ի Ե Դեկտեմբերի

Գ.

Թող ցնծացան ամմաի հոգիք Սուրբ Սահակայն եւ Մեսրոպայ,
Եզնրկայն, Լորիշէն, Հօրն Խորնոյ եւ Փարպեցւոյն,
Նարեկայն, Շիրակացւոյն, Լամբրոնացւոյն եւ Շնորհաւոյն,
Եւ նոցուն զուգապատիւ երանելի հարց ըսքունեաց,
Գրականաշնորհ բարերարաց ըննաշխարհին Հայաստանեայց:
Ձի փառք Հայկեան Ռսկեդարուն վերանորոգ պայծառացաւ
Յանդուլ ի քանս մեծ Աբրահոր լուսաւորել զհայազնեայս
Անդամանդեայ Յօրելինին մեծահանդէս ուրախութեամբ.
Թափոր կազմեալ զոյգ յՈւստականս Սեբաստացւոյն Մելիմարայ,
Ձյուգնաքիտն հոգեւանունց պաակել հակատ Ռսկեայ պաակօք:

Դ.

Երախտապարտ սերունդք հայոց բոլորեսցունք փառապատիւ,
Յերկնեանդն ազգի ազգի վարդու ծաղկանց անուշաբոյր.
Նուիրաբերել յուղերծ ի ծոն Օրհնեալ Ուխտից Մելիմարեան,
Այց երախտիք անզուգականք արգասաբեր լեալ հայրութեան՝
Անճանուէր քանիւք հզամք պանծացուցեալ զազգ Թորգոմեան,
Անսածելի եւ յարգելի կացուցանեն առ Եւրպեանս,
Լուսակիրն ազգաց ազանց բարեմախան՝ լեալ հետեւող
Ի պարծանս Հայ-ազգութեան եւս եւ ի փառս հայրենեաց: —

Ի Նոր-Ջուղա 1901
ամի Տիասն

Գ.ՈՐԳ Գ. Մ. ԶԵՐԵՅԱՆ

Ա Ղ Օ Ք Ք

Եթէ միայն զհանայի՛ր որ ես տաւարդդ կու գամ
Լուս ու մաքուր ոտքերով, ինչպէս կ'անցնի լուսնական
Աստուղակէ աստանգակ, և սիւնիքն մարմարեայ.
Եթէ միայն զհանայի՛ր որ հողիս քուկդ է կիսմ,
Ինչպէս պիտի բանայի՛ր թիւիք ինձի լայնօրէն,
Հօր մը նըման ըսպատդ անծանօթին նոռնէ՛
Իր զակին որ կը գանապ փոշիթաւալ մազերով,
Ու գանուկեան բաժակէն տակաւին սիրտը զինով...
Գարձեալ եթէ զհանայի՛ր որ խանկ չունիմ, ու միայն
Խաւար աչքերս յոգնեմ՝ արտիս կայծերը կու լան,
Եւ իմ հակառու չըպարտ որ խոնարանձ է քեզի,
Պըսակուած է տառապնով, առանց փառքի և յոյսի...
Ինչպէս պիտի բանայի՛ր թիւիք անոնձ, լուսնիկն,
Ուր աստղերու ծով մը կայ վայրագօրէն, մեղմօրէն,
Եւ արեւմտեան օրորում, — ինքուստիկն հայտնիս,
Ինչպէս չեմք արցունքիքն օրոնց աչքիքն է հոգիս...

Գոնէ վայրկեան մը զարձու՛ր սիրտըս, ահի մը նըման,
Ըսկընական իր ծովին, իր Զարթու՛մն անասման,
Ալէրուիմ, քոյց տուր Դեմքդ որ ես իյնամ թիւեաց,
Քու պաշտօնիդ արհաւիրքն հողիս մէջ ընդգրկան...
Ա՛հ, լուս ես գուն... Երբն ես գուն որ կը լլուսի ա.
Որոնց հողին քեզ նամար բիրեղակին տափոր մ'է. նոնցմէ
Ես տաւարիդ սեմին վրայ պաշտապէն կը սպասեմ,
Ու տե՛ս, տաքերս եմ մաքուր, ձեռքերս օծում եմ լոյսէն...
Բայց, Գուռդ քոյց, ընդունէ՛ փոշին այրած մազերուս
Որոնց մէջ կայ վարգերուն բոյրը թօշնած և անյոյս,
Եւ ալ վերցու՛ր հակառէս փոշէ պըսակն արիւնտս,
Ես քու զաւակդ եմ, Հայր իմ, ես անիծեալ, անծանօթ...
Ու տե՛ս, անձ ծերադիր ես քու տաւարդդ կու գամ
Լուս, կախարդուած ու վրէժա, ինչպէս կ'անցնի լուսնական
Աստուղակէ, աստանգակ, և սիւնիքն մարմարեայ,
Ա՛հ, զհանայի՛ր որ հողիս բուրգադիք խոնկն է կիսմ...

Աւետի Երեմ